

BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİ ÇERÇEVESİNDE PETROLÜN YENİDEN DAĞILIMI

L. Tufan ERDOĞAN
Jeoloji Yük. Müh.

GİRİŞ

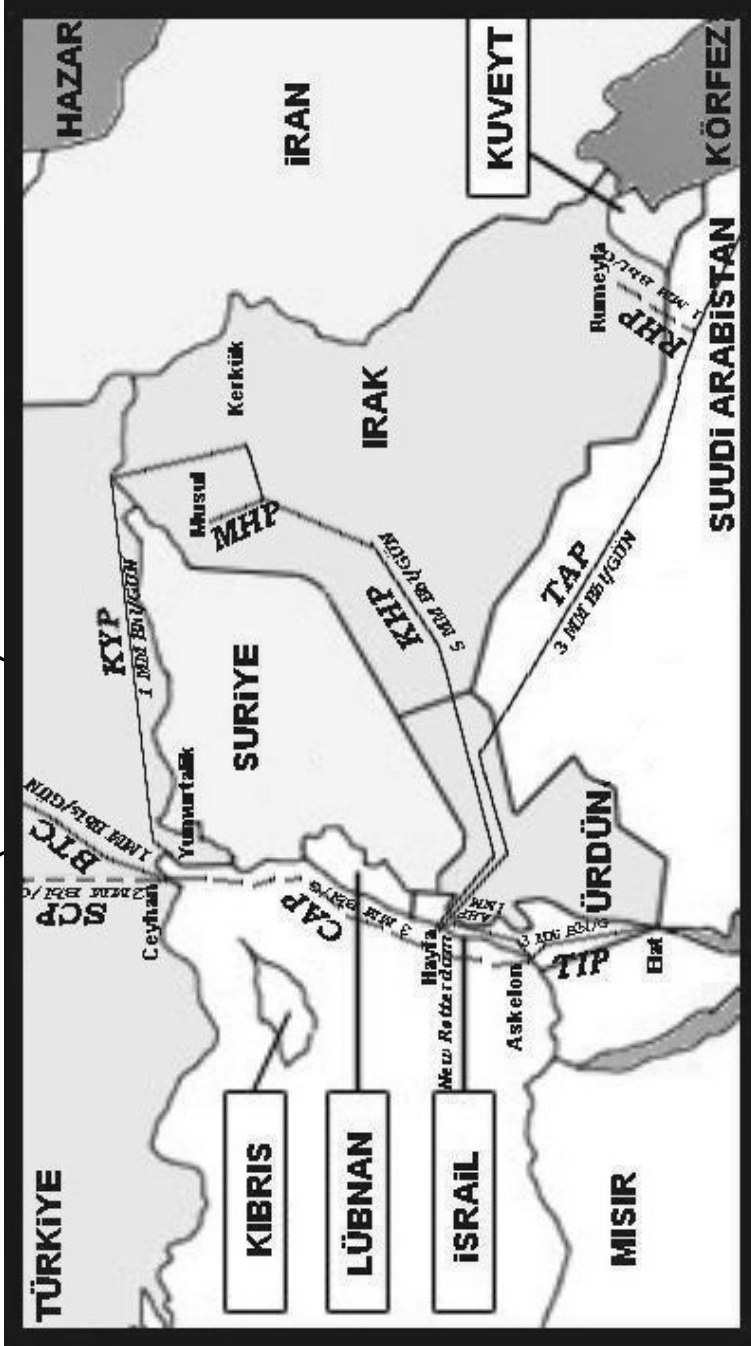
Enerji sektöründe uluslararası ve ulusal planlar, 4-5 yıllık seçim süreleri gözönüne alınarak, ya da seçim yatırımları, kişisel çıkarlar gözetilerek yapılmaz. Onlarca yıl sonrası için, hatta bir yüzyılı şekillendirecek, gereğinde dünya siyasal coğrafyasını değiştirecek şekilde yapılır; birileri tarafından yapılıyor da. Enerji planlarında en kısa süre, denetim altında tutulan rezervlerin tüketilmesi sürecidir. Bu nedenle, şark tipi politikacının seçimden seçime yönlendirdiğini sandığı politikalar, dünya enerji politikalarını kavrayabilecek, uzun vadede ülke çıkarlarını, hatta bağımsızlığını koruyabilecek basiretten uzak kalır.

21inci Yüzyıl'ın dünya enerji haritası daha 1940'lı, 50'li yıllarda çizilirken, bunun mürekkebinin de bol miktarda insan kanı olduğu çok açıkken başımızda bulunan bu ufuksuzluk, bu haritanın gereklerinin uygulandığı günümüzde de aynı vurdumduymazlıkla, hatta işbirlikçilikle sürüp gidiyor.

Dünya petrol rezervlerinin en önemli bölümünün bulunduğu bölgemizde bugün varolan ve yarın daha da genişleyerek büyümesi olası olan kan gölünün sınırları, bugün "stratejik ortak" olmakla övündüğümüz emperyalizmin Büyük Ortadoğu Projesi (BOP)'dir. Bu projenin en önemli adımı, tüm dünya petrol rezervlerinin, buldukları ülke halklarının değil, emperyalizmin tekeli altına alınması, dağılımının yine aynı güç tarafından denetlenmesidir.

Herşeyde olduğu gibi önlem, önce tanımaktan, yani bilgilenmekten geçer.

KISA VADELİ (ÖNCELİKLİ) BOP ENERJİ HARİTASI

BTC: Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı; **CAP:** Ceyhan-Aşkelon Petrol Boru Hattı; **SCPC:** Samsun-Ceyhan Petrol Boru Hattı; **KYP:** Kerkük-Yumurtalık Petrol Boru Hattı; **TIP:** Trans-İsrail Petrol Boru Hattı; **AHP:** Aşkelon-Hayfa Petrol Boru Hattı; **KHP:** Kerkük-Hayfa Petrol Boru Hattı; **MHP:** Musul-Hayfa Petrol Boru Hattı; **TAP:** Trans-Arabistan Petrol Boru Hattı; **RHP:** Rumeyla-Hayfa Petrol Boru Hattı

HAYFA LİMANI BATIYA AÇILAN “YENİ ROTTERDAM” OLUYOR

Kerkük-Hayfa (KHP) ve Musul-Hayfa (MHP) petrol boru hatları 55 yıldır çalışır durumda değil. ABD'nin Irak'ı işgali ile yeniden gündeme gelen boru hatlarında, Ağustos 2003 tarihinde ABD'nin onayı ile, İsrail tarafından çalışmalara, tahrip olmuş yerlerinin onarımına başlandı. Hatta İsrail, bu işler için Türk müteahhit şirketlerine de başvurdu. Bu durum o zamanki gazetelerimizde memnuniyetle karşılandı.

Bu petrol boru hatları tamir edildiğinde, İsrail'in Hayfa limanına günde 5 milyon varil petrol taşıyacaklar. Irak'ın şu anda hedeflediği petrol üretiminin günde en çok 3 milyon varil olması düşünüldüğünde, sadece Kuzey Irak'a bu denli yüksek kapasiteli hatların yapılması, gelecek 15-20 yılda hiçbir şeyin şansa bırakılmadığının en iyi kanıtı. Bu hatların kısa sürede devreye girmesi ile, günlük kapasitesi 1 milyon varil olan ve ABD'nin meşhur Halliburton-Kellogg-Brown&Root şirketi tarafından korunmasına rağmen neredeyse gınaşırı bombalanan Kerkük-Yumur-talık (KYP) petrol boru hattının hiçbir gereği kalmayacak. Dakika: 1, Türkiye kalesine gol: 1.

Tüm Ortadoğu'nun yeniden şekillendirilmesi projesi olan İsrail-ABD kaynaklı Büyük Ortadoğu Projesi'nde, tabii Irak'ın güneyindeki dev petrol sahaları ve Suudi Arabistan petroleri de unutulmuyor. İkinci Dünya Paylaşım Savaşı sonlarında, Suudi petrollerini Akdeniz'e taşımak için, ABD ordusunun inanılmaz desteği ile yapılan Trans-Arabistan (TAP) petrol boru hattı, uzun süredir kapalı. Bir ucu Lübnan'a, bir ucu da İsrail'in işgali altındaki Golan Tepeleri'nden Hayfa'ya giden bu hattın, onarılarak yeniden hayata geçirilmesi çalışmalarına başlandı bile. Bu hat, günde 2 milyon varil Suudi petrolünü İsrail'in Hayfa limanına taşıyacak.

Bu hatta Irak güneyindeki dev petrol sahalarını bağlayacak ve günlük kapasitesi 1 milyon varil olacak eklenti (Rumeyla-Hayfa petrol boru hattı, RHP) boru hattının da kısa sürede tamamlanması ile Trans-Arabistan (TAP) hattı, Hayfa'ya günde toplam 3 milyon varil Güney Irak ve Suudi petrolü taşıyabilecek. Bu sıralarda İsrail kaynaklı haritalarda, Hayfa'nın adının altına “Yeni Rotterdam” yazılması boşuna değil.

Ortadoğu petrollerinin Akdeniz'e, yani Batı'ya bu şekilde tümüyle İsrail denetiminde açılması Büyük Ortadoğu Projesi'nin ilk perdesi.

AŞKELON LİMANI DOĞUYA AÇILAN “YENİ ROTTERDAM” OLUYOR

Birinci perdede Ortadoğu petrollerinin denetimi sağlandıktan sonra Büyük Ortadoğu Projesi'nin ikinci perdesi, Rus ve Hazar petrollerinin denetimine yönelik.

Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) petrol boru hattı'nın dayandığı Azerbeycan'daki uluslararası AIOC konsorsiyumunun Azeri-Çıralı-Güneşli sahalarının üretimi günlük 360.000 varili buldu. Bunun günde 100.000 varillik bölümü Azpetrol'ün Sangaçal terminalinden demiryolu ile Gürcistan'ın Karadeniz'deki Batum limanına gönderiliyor. Günlük 146.000 varili Bakü-Supsa petrol boru hattına veriliyor. 82.000 varillik bir kısmı da, hergün Bakü-Novorosissysk petrol boru hattı ile yine Karadeniz'e çıkıyor. Kalıyor geriye günlük 32.000 varil. Günlük kapasitesi 1 milyon varil olan Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) petrol boru hattına giren işte bu 32.000 varil! Bu nedendir ki aylardır doldurulan hattaki petrol daha yeni sınırimıza ulaşabildi ve en az 2-3 ay daha dolacak ki Ceyhan'a varabilsin.

Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) petrol boru hattına Kazakistan'ın daha uzun yıllar verebileceği ciddi boyutlarda petrol yok. Hazar Denizi'nde yeni bulunan sahalarının gelişmesi durumunda bile buranın petrolü, Çin H.C.nin yapmaya soyunduğu iki adet 3.000'er kilometrelik boru hatları sayesinde batıya değil, doğuya taşınacak. Kazakistan'ın şu anda mevcut ve yapmakta olduğu boru hatlarının toplam kapasitesi, Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) hattına çok uzun bir zaman petrol verilebilmesinin boş bir hayal olduğunu ortaya koyuyor.

Bütün bunlar ortada iken, başta BP olmak üzere tüm konsorsiyum şirketlerinin son ana dek “geri zekalılık” olarak adlandırdıkları bu BTC hattı neden yapıldı? Daha da önemlisi, ABD neden bu projeyi ciddi şekilde destekleyip, konsorsiyum şirketlerine hattın yapılması için baskı yaptı? Tabii ki bu hattın bir şekilde dolması için bir planı vardı ve bu plan Büyük Ortadoğu Projesi'nin ikinci perdesini oluşturuyordu.

“Türk-İsrail Enerji Çalışma Grubu” ilk toplantısını 9-10 Ekim 2005 tarihlerinde Ankara'da yaptı. İşbirliğinin ilk yazılı belgesi de Enerji Bakanlığı müsteşar yardımcımız ve İsrail Enerji Bakanlığı müsteşarı tarafından imzalandı. İşbirliği çerçevesi 11 Ekim 2005 tarihinde Enerji Bakanımız ile İsrail Enerji ve Altyapı Bakanı tarafından düzenlenen basın toplantısında açıklandı. Buna göre, Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) petrol boru hattından Akdeniz'e akacak petrol, İsrail'in güneyindeki Aşkelon limanına ya tankerlerle, ya da kıyı boyunca denizde yapılacak bir boru hattı ile, yani Ceyhan-Aşkelon (CAP) petrol boru hattı ile taşınacaktı.

Rusya uzun süredir BTC petrol boru hattına karşı çıkmıyor. Hatta Putin'in açıklamalarına göre BTC'de işbirliği bile öneriyor. Zaten Putin'in 28-29 Nisan 2005, Başbakanımızın da 1-2 Mayıs 2005 tarihlerindeki İsrail temaslarında bu konu görüşülmüştü. Aynı konu Erdoğan ve Putin'in 17-18 Temmuz 2005'te Soçi'deki görüşmelerinde de gündeme gelmişti. Daha sonra Enerji Bakanımızın İsrail seyahati ile de iyice pekiştirilmişti. Rusya, dolması mümkün görülmeyen Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) petrol boru hattını kendi petrolü ile dolduracak.

11 Ekim 2005'te bizim bakan ile İsraili bakanın yaptıkları ortak basın toplantısının bir diğer konusu da, Rus petrollerinin ve Rusya'dan geçen Kazak petrollerinin bir kısmının Samsun-Ceyhan arasında yapılacak ve günlük kapasitesi 2 milyon varil olacak bir boru hattına (SCP) verilmesindeki görüş birliği idi.

Artık böylece, gerek Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) ve gerekse Samsun-Ceyhan (SCP) petrol boru hatlarından gelecek Hazar ve Rus petrolleri, Ceyhan-Aşkelon (CAP) petrol boru hattı yolu ile İsrail'e gidebilecekti. Dakika: 2, Türkiye kalesine gol: 2.

TV'lerde Ceyhan'ın bir Rotterdam olacağını hiç sıklımadan söyleyebilen, ama buna karşın Ceyhan'a BTC ve SCP petrol boru hatları ile taşınacak petrolün, Ceyhan'da hiç vakit geçirmeden CAP boru hattı ile İsrail'e gitmesi için anlaşmalar yapan yetkililerimiz, acaba gerçekten ne yaptıklarının, kendi ayağımıza nasıl kurşun sıktıklarının farkındalar mı? Tabii! İsrail ve ABD tarafından daha 1940'lı yıllarda planlanıp, günümüzde sahneye konan Büyük Orta Doğu Projesi'ne "biz de dahiliz" diye sık sık açıklama yaptıklarına göre, son derece bilinçli olarak, yani taammüden, işin içindeler. Daha önce, ABD neden Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattının yapımı için onca ter döktü, diye sormuştuk. Ayrıntıya gerek kaldı mı?

ABD'nin, dolayısı ile İsrail'in bu işten çıkarı ortada. Pekiyi, Rusya'nın Bakü-Tiflis-Ceyhan'ı (BTC) doldurup, Samsun-Ceyhan'ı (SCP) desteklemekte ve bunlardan geçecek petrolünü Ceyhan-Apşeron hattı (CAP) ile İsrail'e göndermekte ne çıkarı olabilir?

Yıllar önce İran tarafından yapılan ve İsrail'in Kızıl Deniz'deki Elat limanından, Akdeniz'deki Aşkelon limanına İran petrolünü taşıyan Trans-İsrail (TİP) petrol boru hattı, yine uzun süredir kullanım dışı idi. İsrail son iki yıldır bu hattın kapasitesini günlük 3 milyon varile çıkartarak, pompa yönünü terse çevirdi. Yani TİP petrol boru hattı artık, İsrail'in Akdeniz limanı Aşkelon'dan Kızıl Deniz limanı Elat'a, Ceyhan-

Aşkelon (CAP) petrol boru hattı ile gelecek Hazar ve Rus petrollerini taşımaya hazır. Bu yolla da bakalım bir taşla kaç BOP kuşu vurulmuş olacak?

Rus petrollerinin en büyük sorunu, tarihi boyunca doğu denizlerine açılmaması idi. Yani Rus petrollerini Japonya, Çin H.C., Hindistan gibi dev pazarlara taşıyacak bir doğu boru hattı yoktu ve böyle bir hattın yapılabilmesi de müthiş masraflı idi. Bu nedendir ki bu doğu pazarı tümüyle Körfez ülkeleri, yani Ortadoğu petrollerinin tekelinde idi.

Samsun-Ceyhan (SCP) ve Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) hatlarından geçerek, Ceyhan-Aşkelon (CAP) ve Aşkelon-Elat (TİP) hatları sayesinde Kızıl Deniz'e, yani doğu denizlerine açılmak Rus petroleri için artık mümkün. Ruslar memnun. İsrail-ABD çok daha memnun. İlk kez doğu denizlerinde Ortadoğu petrollerine çok güçlü bir rakip doğuyor. Günde 3 milyon varil petrolün bu pazara girmesi, Arap ülkelerinin tekelindeki bu pazarı allak-bullak edecek. Artık Ortadoğu ülkeleri, Japonya, Çin H.C., Hindistan gibi petrol süngerlerine tek başlarına, istedikleri miktar ve fiyatta petrol satamayacaklar. Bu sularda artık Rus petroleri büyük rakipleri oluyor. Tabii ki İsrail'in denetiminde! Hem de ne müthiş bir denetim!

İsrail, Aşkelon-Hayfa arasında çok önceden tamamladığı ve günlük kapasitesi en az 1 milyon varil olan Aşkelon-Hayfa (AHP) petrol boru hattını kullanarak, Kızıl Deniz'e açılmasına izin verdiği Rus petrollerinin miktarını da çok rahat denetleyebilecek. "TİP hattında arıza var", Rus petroleri Hayfa'ya, yani batı pazarlarına; "TİP hattında sorun yok", Rus petroleri doğu pazarlarına. Böylece Hazar ve Rus petroleri de büyük ölçüde İsrail ve ABD'nin denetimine geçmiş, insafına bırakılmış oluyor.

Bir-iki petrol boru hattı ile, gerektiğinde Arapları, İranlıları, gerektiğinde Rusları ve Hazar uluslarını terbiye edebilmek, Büyük Ortadoğu Projesi'nin bu ikinci perdesinin çok başarılı oyunu. İşin trajikomik tarafı, bu işten herkesin memnun olması.

BİZE NE OLUYOR?

Musul-Hayfa (MHP) ve Kerkük-Hayfa (KHP) petrol boru hatları ile Kerkük-Yumurtalık (KYP) hattını ve bunun gelirini kaybedecek olan, Ceyhan-Aşkelon (CAP) petrol boru hattı ile Samsun-Ceyhan (SCP) ve Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) petrol boru hatlarının Ceyhan limanını batıya açılan petrol penceresi yapmaları olanağından, yani bir sürü paradan olacak ülkemizin, Büyük Ortadoğu Projesi'nin destekçisi, şakşakçısı olmasının altından kalkabileceğine inanan ulusunu seven biri olabilir mi?

İşin en acı tarafı, yöneticilerimizin ve onlardan gelen hertürlü dezenformasyonu en küçük bir araştırmaya gerek görmeksizin halka iletmeyi görev sayan medyamızın söylediğine göre, Samsun-Ceyhan (SCP) ve Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) boru hatları, Boğazlar'ımızdaki tehlikeli tanker trafiğine çare oluşturacak! Boğazlar'dan geçen petrolerin batıya, Samsun-Ceyhan ya da BTC'den geçenlerin ise doğuya gideceği gerçeğini aslında bizim BOP'çular çok iyi bilirler, ama buna rağmen bu dezenformasyon kampanyasını da yürütmeyi sürdürürler. Nazım Hikmet'in dediği gibi, "dilim varmıyor söylemeye ama", sen de pek safsın be şeker kardeşim; ne diyorlarsa yiyorsun! Adamlar da haklı sayılır yani. Onları alıştırın sensin aslında.

Tüm bu boru hatları sadece petrol taşıyorlar. Geldikleri, geçtikleri ülkelere, gerisin geriye ABD-İsrail politikaları pompalıyorlar. Bu boru hatları, bu yolla pompalanan siyasal iktidarlarla imzalanan "BTC Ev Sahibi Antlaşması" gibi antlaşmalarla çok açık ortaya konduğu gibi, sadece petrol taşımak amacıyla yapılmıyor. Bunlar ülkemiz ve ülkemiz gibi konumunu kavrayamamış, politikalarını oluşturamamış ülkelerde bağımsız birer devlet oluşturuyorlar. Coğrafyaları ve ulusların kaderlerini değiştiriyorlar.